

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «МІЖНАРОДНА
АСОЦІАЦІЯ МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ»**

**МАТЕРІАЛИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ВІЙНА ТА СЬОГОДЕННЯ.
ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ»**

2 листопада 2022 р.

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Війна та сьогодення. Виклики сучасності» // Зб. наук. пр. / Редкол.: Д.А.Костюк (голова) та ін. – Ірпінь, 2022. – 62 с.

Рекомендовано до друку методичною радою. Протокол № 5 від 17.11.2022 р.

Редакційна колегія:

Д.А.Костюк, О.В.Куракіна, О.С.Дяковський, К.А.Ніжейко, Т.А.Семененко.

У збірнику надруковані доповіді учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Війна та сьогодення. Виклики сучасності». Висвітлено результати наукових досліджень, проведених студентами, аспірантами та науковопедагогічними працівниками відокремлених структурних підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України («Ірпінський фаховий коледж», «Бережанський фаховий коледж»), а також Державного податкового Університету, Київського національного торговельно-економічного університету, Східноєвропейського університету імені Рауля Аблязова та ГО «Міжнародна асоціація майбутнього України».

Тексти статей друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за інформацію, подану в науковому дослідженні, несуть автори статей.

ЗМІСТ

Костянтин Ніжейко <i>ВПЛИВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ТА БОЙОВИХ ДІЙ НА МСА В ІТ-СФЕР</i>	5
Анастасія Притиченко <i>ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА-РЕСУРСІВ НА ПЕРЕБІГ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ (НА ПРИКЛАДІ ПОДІЙ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ТА В УКРАЇНІ)</i> .	9
Олександр Дяковський <i>ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА СУДУ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	12
Іван Вагнер <i>МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ МЕДИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ТА МЕДИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ПІД ЧАС ВІЙНИ</i>	16
Ірина Берегеля <i>ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ЧАС ВІЙНИ ЯК ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА</i>	20
Роман Ситник <i>ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ</i>	24
Олексій Дяковський , <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ</i>	26
Олександра Супрун <i>МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗАБОРОНЕНОЇ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ</i>	30
Катерина Прокопчук <i>ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ЗА УЧАСТЮ МЕДІАЦІЇ В ПОЗАСУДОВОМУ ПОРЯДКУ</i>	35
В'ячеслав Передерєв <i>РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В РЕГУЛЮВАННІ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	38
Ангеліна Міколенко <i>ВОЛОНТЕРСТВО ПІД ЧАС ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ</i>	41

Кристина Булуй, Таїра Верстак <i>ВОЛОНТЕРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ</i>	45
Олена Куракіна <i>ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІДЕОЛОГІЇ РАШИЗМУ</i> ..	50
Вікторія Кукурудза <i>ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА</i> ..	55
Софія Лугова <i>СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	59
Руслана Безпечна, Анастасія Козачко <i>ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ВЛАДИ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ</i>	63

ВПЛИВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ТА БОЙОВИХ ДІЙ НА МСА В ІТ-СФЕРІ

Досліджуючи такі форми економічної співпраці, як міжнародні стратегічні альянси (далі МСА), причини їх утворення, функціонування та розвитку, хотілось би звернути увагу на вплив зовнішніх факторів на ці процеси. Одне з таких явищ, що створюється не природою, а людьми – це, нажаль, війна у всіх її формах та проявах (загроза життю та здоров'ю людства, населенню груп країн, тривала боротьба з державою-агресором). Перш ніж перейти до аналізу періодів гібридної війни росії та України і початку широкомасштабного вторгнення держави-агресора на територію України, треба ідентифікувати у Світовій історії схожі події і визначити, як розвивалась міжнародна економічна співпраця в таких умовах. Слід зауважити, що МСА може бути реалізовані у формі співпраці суб'єктів різних форм власності, міжурядової співпраці та державно-приватного партнерства. Утворення альянсів в такі буремні часи для людства, як пандемія, стихійні лиха, війна та інше, можна класифікувати як надзвичайні що надає можливості запропонувати новий вид МСА - екстремальні МСА.

Дамо визначення Гібридній війні – це війна з поєднанням в застосуванні конвенційної зброї, партизанської війни, тероризму, кібервійни, торгових війн, патентних війн, реваншистських рухів, пропаганди, порушень прав людини, злочинів проти людяності, військових навчань, переселення, узурпації, вплив на громадську думку, злочинні акти цензури, тощо. (більш детально див. [1; 2; 3]. Також не виключаючи мету досягнення цілей державою-агресором, що мають досягатися прямим вторгненням, а саме анексію території та зміну політичного керівництва. Для цього створюються внутрішні протиріччя, внутрішні конфлікти та розділ

суспільної думки. Гібридна війна – це основний тип конфлікту XXI-го століття, як початок, у гіршому випадку, повномасштабного вторгнення.

Заглибившись трохи у минуле, згадаємо, що Друга Світова війна починалась як гібридна війна нацистської Німеччини і це була помста за програш у Першій Світовій війні. Будь-яка масштабна війна, навіть у тих країнах в яких не йдуть активні бойові дії по географічним причинам, спричиняє спад економіки, а саме зменшення ВВП та зростання рівня інфляції. Проте завдяки, знову ж таки, не веденням активних бойових дій на території держави та утворенням міждержавного МСА с будь-якою воюючою стороною, відбувається стрімкий розвиток та впровадження інноваційних технологій у ВПК. Цей формує передумови міждержавного партнерства та зумовлює створення МСА підприємств держав-союзників під державні гарантії. І саме ці форми міжнародної співпраці можна визначити як екстремальні МСА.

В період Другої Світової війни в рамках програми Ленд-ліз створились і успішно працювали МСА в ІТ-сфері. Визначення інформаційних технологій (ІТ), в ті часи, було трохи інше, так як не було розвинутого програмного забезпечення та інтернет технологій, і все що стосувалось передачі, отримання та обробки інформації вважалось ІТ. Так було створено МСА між підприємствами СРСР та США у галузі військового радіозв'язку, де відома компанія Motorola виступала основною компанією такого альянсу та навчала радянських інженерів новим технологіям і користуванням приладами. В той же час була задіяна ще одна технологічна розвинута компанія США, яка на той час більше спеціалізувалась на автоматичі та радіолокації, Harris, що так само допомагала підприємствам та військовим СРСР освоювати нові технології. Таким чином, розвиток МСА в ІТ-сфері в період другою світової надало поштовх для післявоєнного впровадження новітніх технологій, що пришвидшило повоєнну відбудову держав.

Відкрита гібридна війна в Україні з військово-потужнішою російською державою-агресором почалась ще у серпні 2013 року, коли росія почала масово дискримінувати

експорт Українських товарів. Це так мовити одна із складових, а саме економічний тиск, щоб примусити Україну не підписувати Договір про Асоціацію з ЄС та вступити в Митний Союз [4]. До економічного тиску додалась робота диверсійних груп, інформаційна війна та підкуп вищих посадовців. Тобто, «гібридна війна побудована на "промацуванні" слабких місць, послідовному просуванні або одночасному за кількома напрямками, такими „хвилями“, які йдуть на спад, а потім піднімаються [5]. Після відкритого втручання держави-агресора на території України, за «проханням» цих територій, були впроваджені світові економічні санкції. Це змусило багатьох російсько-Українських МСА в ІТ-сфері завершити своє існування і переорієнтуватись на світові компанії для співробітництва у різних галузях господарювання, що створило нові вертикальні та горизонтальні альянси. В основному це була міжнародна співпраця щодо обміну ІТ-технологій та досвідом впровадження державних проєктів.

Після відкритої агресії 24-го лютого 2022 року ми можемо провести аналогію між сучасним станом формування МСА та у Другій світовій війні. Тільки зараз більш розвинута ІТ-сфера і та більше 60 років існує північноатлантичний військовий альянс (НАТО). Тобто відбувається не лише обмін технологіями, досвідом та знаннями зі США, але і з усіма країнами-учасниками альянсу. Але також треба не забувати про Ленд-ліз 2022. Отже на перший план знов виходять екстремальні МСА в ІТ-сфері і знову світові підприємства під державні гарантії здійснюють обмін досвідом, технологіями та знаннями задля перемоги над державою-терористом, а також подальшої відбудови українських регіонів.

Список використаних джерел

1. Hoffman F. G. Hybrid warfare and challenges. Joint Force Quarterly. 2009. Is. 52.
2. Дугінець Г. Дослідження змісту гібридної війни у світовій науці. Збірник наукових праць: економічні науки. Чернівці: Книги-XXI. № 16. 2020. С. 21-29.

3. Menacing Malware Shows the Dangers of Industrial System Sabotage. URL:

<https://web.archive.org/web/20180828174239/https://www.wired.com/story/triton-malware-dangers-industrial-system-sabotage/?CNDID=50121752>

4. Гібридна війна Кремля проти України і ЄС: енергетичний компонент/ZN, UA, 23.10.2014 р. URL:

https://web.archive.org/web/20141208034443/http://gazeta.dt.ua/energy_market/gibridna-viyuna-kremlya-proti-ukrayini-i-yes-energetichniy-komponent-.html

5. Росія буде наполегливо продовжувати вести гібридну війну проти України — экс-заступник міністра оборони/ Преса України, 30.10.2014 р. URL:

<https://web.archive.org/web/20141105052830/http://uapress.info/uk/news/show/45176>

Робота виконана під науковим керівництвом д-р екон. наук, проф., завідувача кафедри світової економіки ДТЕУ/КНТЕУ Дугінець Г. В.

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА-РЕСУРСІВ НА ПЕРЕБІГ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ (НА ПРИКЛАДІ ПОДІЙ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ТА В УКРАЇНІ)

Соціальні медіа мають дві засадничі здатності: розсилати повідомлення та мобілізувати людей. Важливість цих процесів у військовий час або за часів громадянських конфліктів переоцінити складно. До прикладу, у Газі Фара змогла успішно використати Twitter для поширення посилання про страждання, що створило неабияку підтримку палестинської війни наративів проти Ізраїлю.

«Арабська весна» 2011 року зробила очевидною другу вагому здатність соціальних медіа: мобілізацію людей. Побачивши та прочитавши кадри соціальних медіа й звіти туніського народу, який скинув диктатора Зін Ель Абідіна Бен Алі, НА ВУЛИЦІ Каїра також вийшли юрми людей, сподіваючись усунути від влада іншого тирана – Хосні Мубарака. На центральній площі Тахрір у Каїрі протягом революції загалом протестували майже два мільйони осіб – великий відсоток їх мобілізувалися через соціальні медіа. Facebook, зокрема, був потужним інструментом, оскільки люди створювали сторінки, присвячені тим, хто помер від рук урядових сил, потім ці сторінки стали онлайн-осередками публічної скорботи. Інші сторінки створювали з єдиною метою – допомогти людям координувати зустрічі та демонстрації. Уряд настільки серйозно сприйняв цю загрозу, що намагався (не без певного успіху) обмежити доступ до Інтернету на всій території країни [2].

Так почала проявляти себе нова епоха гласності в свій особливий, найбільш ефективний та розосереджений спосіб. «Арабська весна» виявила здатність соціальних медіа здійснювати надзвичайний вплив на громадянські конфлікти. Це допомогло мобілізувати достатньо людей, щоб змусити

диктатора, який правив понад 30 років, піти у відставку. Використання цього впливу у війні було лише питанням часу. Це знайшло своє підтвердження і в Україні, де одна жінка, Анна Сандалова, спромоглася застосувати ті самі можливості поширення повідомлення, а потім – найважливіше – організації та мобілізації (хоч і не в значному масштабі), щоб зробити свій внесок для своєї країни. Соціальні медіа, на цей раз Facebook, а не Twitter, дали змогу цивільній громадянці далеко від війни вплинути навіть на фізичне поле бою. І, критично важливо, що мережеві можливості Facebook дозволили їй зробити їй це в такий спосіб і з тією швидкістю, на які ослабла на той час, українська держава не спромоглася б з цілого ряду об'єктивних причин. Так само, свого часу, обурений незрозумілими та анти законними діями тодішньої влади України (2013 рік) написав повідомлення у Facebook, закликаючи людей збиратися на Майдані Незалежності на знак протесту. І люди це зробили. Спочатку прийшло лише кілька сотень, потім більше й більше – переважно студенти та молодь. Надалі тією ж, згаданою вище, Анною Сандаловою було створено у Facebook приватну закриту групу лише для обмеженого кола осіб, присвячену збору коштів на ліки та теплий одяг для протестувальників, які перебували на Майдані Незалежності. Завдяки цьому рішення, протягом кількох тижнів було зібрано значну кількість коштів на придбання взуття та верхнього одягу. Вже тоді стало очевидним, що соціальні мережі здатні вплинути на перебіг подій історичного масштабу [3].

Але, на превеликий жаль, є й інша сторона впливу соціальних медіа. У 2014 році активно почали поширюватися фейки щодо неправомірних дій української армії по відношенню до місцевого населення на Сході України [1].

Вже навесні 2014 року стає очевидним для багатьох представників незалежних ЗМІ, що Twitter постачає інформацію навіть оперативніше за NewYorkTimes та BBC. Особи, а не інституції, стають основним джерелом інформації на місцях. Того ж року, терористичне угруповання Ісламська Держава (ISIS) захопило усі перші шпальти світових медіа, захопивши друге за величиною місто Іраку. У липні Ізраїль

розгорнув операцію «Непорушна скеля» і розпочалася чергова війна у секторі Гази. Для висвітлення цих подій, репортерам та журналістам вже не було обов'язковим перебування у безпосередній зоні проведення бойових дій, бо щодня поступали сотні постів у Twitter та Facebook, створені очевидцями. Ніколи дотепер війна не була такою близькою, все проникною та афективною. Стало очевидним, що соціальні медіа відкрили для індивідуальних користувачів колосальний комунікативний простір, який дотепер контролювала винятково держава. Але ще страшнішим є усвідомлення, що ми всі опинилися у розпалі одразу двох воєн: однієї, де на полі бою воюють танками та артилерією, та іншої – інформаційної війни, бойові дії якої розгортаються в соціальних медіа. І, можливо, всупереч очікуванням, визначальною буде перемога не на полі бою, а у війні слів та наративів.

Список використаних джерел

1. Nemtsova A. There is no Evidence the Ukrainian Army Crucified a Child in Slovyansk // Daily Beast. 2014. #7. 12-13 pp.
2. Patrikarakos D. War in 140 Characters. How Social Media is Reshaping Conflicts in the XXI Century. New York: Basic Books, 2019. P.13
3. Patrikarakos D. In Eastern Ukraine the Protestors Wait for Russia to Take Charge // New Statesman. 2014. #4. P.3
4. Patrikarakos D. Ukraine's Facebook Warriors // New York Times. 2014. #5. P.4

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА СУДУ В УМОВАХ ВІЙНИ

У сучасному розвиненому суспільстві людина та громадянин в цілому зустрічається із порушенням своїх прав. Серед них все частіше спостерігається порушення законодавства у сфері захисту персональних даних, що потребує відповідного реагування національних органів в тому числі судових та правоохоронних. Дані обставини вказують про необхідність у здійсненні заходів щодо захисту порушеного права та вчинення дій щодо їх відновлення.

Проблема захисту прав фізичних осіб завжди була та залишається об'єктом підвищеної уваги юристів. Сучасні дослідники приділяють значну увагу проблемним питанням захисту прав. Серед них варто відзначити: А. Баранов, С. Кириченко, М. Менджул. Також окремі аспекти способу позасудового захисту досліджували Н. Ільків та М. Долинська. Кожен із них зробив певний внесок у вивченні даного питання, але проблема захисту прав та даних про фізичну особу потребує подальшого опрацювання.

Наявність національного законодавства породжує правовий механізм захисту прав в тому числі персональних даних фізичної особи, що в сукупності складає систему взаємодіючих між собою елементів які в цілому спрямовані здійснити захист порушених прав. Реалізація права захисту можлива серед іншого за допомогою правоохоронних органів та через суд.

Варто зазначити, що Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» було введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб [3].

Згідно до листа Торгово – промислової палати України від 28.02.2022 року № 2024/02.0-7.1 – ТПП України на підставі ст. 14, 14-1 Закону України «Про торгово промислові палати в Україні» від 02.12.1997 № 671/97-ВР, Статуту ТПП України засвідчує форс – мажорні обставини (обставини непереборної сили): військову агресію Російської Федерації проти України, що стало підставою введення воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» [4].

Таким чином з моменту видання Указу Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 «Про введення воєнного стану в Україні»[3] на території України почав діяти воєнний стан, який триває до теперішнього часу.

Введення воєнного стану на території України запроваджує посилення відповідальності за вчинення правопорушення або злочину. Зокрема згідно п. 11 ч. 1 ст. 67 Кримінального кодексу України зазначено, що вчинення злочину з використанням умов воєнного стану є обставиною, яка обтяжує покарання [1].

Варто зазначити, що кримінальним законом передбачена кримінальна відповідальність за незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконна зміна такої інформації.

Реалізація порушеного права через правоохоронні органи має свої особливості котрі зумовлені зверненням із відповідною заявою або повідомленням про вчинення злочину, що є підставою в подальшому для порушення кримінального провадження, проведення слідчих дій, збору інформації та доказів, формування обвинувачення.

Наявність кримінального провадження у сфері порушення персональних даних надасть можливість отримання статусу потерпілого на досудовому розслідуванні з правом відшкодування моральної та майнової шкоди завданім вчиненім злочином на стадії судового розгляду з пред'явленням цивільного позову в кримінальному

провадженні чи вже в окремому цивільному провадженні після отримання рішення суду про засудження винної особи.

Відповідно до ч. 1 ст. 128 Кримінально процесуального кодексу України, особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право під час кримінального провадження до початку судового розгляду пред'явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого або до фізичної чи юридичної особи, яка за законом несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діяннями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння [2].

Менджул М.В. зазначає, що право на судовий захист передбачає, що кожному гарантується захист його прав, свобод та законних інтересів незалежним і безстороннім судом, утвореним відповідно до закону [5, с. 7].

Таким чином як висновок слід зазначити, що національним законодавством встановлюється можливість способу захисту порушеного права у сфері персональних даних шляхом звернення до правоохоронних органів із відповідними заявами та повідомленнями про вчинення кримінального правопорушення так і з можливістю відшкодування майнової і моральної шкоди, завданої такими правопорушеннями через органи судової влади в рамках кримінального провадження чи в окремому цивільному провадженні.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Верховна Рада України. Законодавство України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 17.10.2022).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 17.10.2022).

3. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. *Законодавство України* : веб-сайт. *Дата оновлення:* 24.02.2022. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>(**дата звернення: 17.10.2022**).

4. Лист Торгово – промислової палати України від 28.02.2022 року № 2024/02.0-7.1 URL:<https://ucco.org.ua/uploads/files/621c8a543cda9382669631.pdf> (дата звернення 17.10.2022).

5. Менджул М.В. Судовий захист прав та інтересів громадян. Ужгород : *Видавництво Олександри Гаркуші*. 2013. С. 212 с.

Іван Вагнер,

студент,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

Ірина Бергеля

кандидатка юридичних наук,
викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ МЕДИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ТА МЕДИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Війна, що триває в Україні, відкриває все нові й нові звірства окупаційної армії Росії. Однією з найгостріших проблем є порушення норм захисту лікарень, пологових будинків, медичного транспорту (повітряних суден, плавзасобів, машин швидкої допомоги тощо), адже ведуться нещадні обстріли, внаслідок яких руйнуються будівлі, гине медичний персонал, отримують поранення цивільні особи та військовослужбовці, що знаходяться на лікуванні. Також непоодинокими є випадки, коли з лікарень виселяють тяжкохворих осіб аби розмістити поранених військових російської армії, що є грубим порушенням норм міжнародного гуманітарного права, перш за все, Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року [1].

Майже щоденно відбувається порушення статті 18 вищезазначеної Конвенції, яка регламентує, що цивільні лікарні, організовані для надання допомоги пораненим, хворим, інвалідам та породіллям, за жодних обставин не можуть бути об'єктом нападу, натомість вони завжди

користуються повагою сторін конфлікту й перебуватимуть під їхнім захистом. З огляду на небезпеки, яким лікарні можуть піддаватися через свою близькість до воєнних об'єктів, рекомендується розташовувати такі лікарні якнайдалі від таких об'єктів [1].

Варто лишень згадати про пологовий будинок у місті Маріуполі, який обстрілювала російська армія на початку війни, про загиблих вагітних жінок, породіль із немовлятами. Світлини тих жакливих звірств облетіли увесь світ. Та, на жаль, все і досі продовжується, не дивлячись на заклики демократичних країн припинити ці тяжкі порушення.

Також під захистом міжнародних норм, відповідно до ст.21 Конвенції про захист цивільного населення під час війни, перебувають колони автомобілів або санітарні поїзди на суші чи на спеціально оснащених суднах на морі, які перевозять поранених і хворих цивільних осіб, інвалідів та породіль, користуються повагою та захищаються так само, як і лікарні, а згідно зі ст. 22 Конвенції, літальні апарати, призначені виключно для транспортування поранених і хворих цивільних осіб, інвалідів та породіль або для транспортування медичного персоналу й санітарного майна, не можуть бути атаковані, натомість користуються повагою, коли вони летять на висоті, в час та за маршрутами, які спеціально погоджені всіма заінтересованими сторонами конфлікту [1].

Варто зауважити, що і поранені військовослужбовці Збройних сил України потерпають від нападів країни-агресорки під час перебування на лікуванні.

Відповідно до ст. 19 Конвенції про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 року [2], на стаціонарні установи та пересувні медичні формування медичної служби за жодних обставин не може здійснюватися напад, натомість сторони конфлікту оберігають і захищають їх. Якщо вони потрапляють під владу супротивної сторони, їхній персонал може продовжувати виконувати свої обов'язки доти, доки держава, яка їх полонила, сама не забезпечить необхідний догляд за пораненими та хворими, виявленими в таких установах та формуваннях. Відповідальні органи влади,

по можливості, забезпечують таке розміщення зазначених медичних установ і формувань, при якому їхній безпеці не можуть загрожувати напади на військові об'єкти [2].

Насправді реальність інакша – поранені військовополонені, які повернулися додому по обміну стверджують, що лікування практично не відбувалося, окрім того, над ними жорстоко знущалися, не даючи їжі, води, піддаючи тортурам.

Згідно зі ст. 20 Конвенції, на плавучі госпіталі, які знаходяться під захистом, забезпечуваним Женевською конвенцією про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 12 серпня 1949 року, не повинні здійснюватися напади із суходолу. А відповідно до ст. 35, транспорт із пораненими та хворими або медичним обладнанням оберігають і захищають так само, як і пересувні медичні формування. Якщо такий транспорт, або транспортні засоби, потрапляє під владу супротивної сторони, то він підпадає під дію законів війни за умови, що сторона конфлікту, яка полонила такий транспорт, забезпечує в усіх випадках догляд за пораненими та хворими, що знаходяться в ньому. Цивільний персонал і всі реквізовані транспортні засоби підпадають під загальні норми міжнародного права [2].

Отже, робимо висновок, що існує велика кількість міжнародних норм, що здійснюють міжнародно-правовий захист медичних об'єктів та медичного транспорту, однак, країна, що розпочала повномасштабну агресивну війну, на жаль, порушує міжнародне законодавство, тому має понести справедливе покарання.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
2. Конвенції про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text

кандидатка юридичних наук,
викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ЧАС ВІЙНИ ЯК ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Сучасному світові знову прийшлося усвідомити, що геноцид вільних народів триває, долаючи усі демократичні цінності та межі людяності. Наразі – у контексті повномасштабного вторгнення Росії на територію незалежної України й тих безчинств, насилля, руйнацій та вбивств, що вчинила і продовжує вчиняти російська армія. Власне, сьогодні російське політичне керівництво й «засоби масової інформації та пропаганди» визнають це публічно, зокрема, коментуючи знищення критичної інфраструктури України, щоби «заморозити», зморити спрагою та голодом українців.

1 липня 2022 року Україна подала Меморандум до Міжнародного Суду ООН у справі проти Російської Федерації щодо порушення Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 1948 року [1]. Це є важливою подією у процесі протидії агресії Російській Федерації та притягненні її до міжнародної відповідальності. Наслідком розгляду даної справи може бути: понесення Росією відповідальності за порушення Конвенції, встановлення факту, що РФ діяла як держава-агресорка, факту неправомірного застосування сили відносно України та зобов'язання виплати Україні відшкодування за такі протиправні дії (репарації) [2].

Варто зауважити, що Росія, як і в інших випадках порушення норм міжнародного гуманітарного права, у Міжнародному Суді ООН не визнала звинувачень щодо геноциду українців.

Слід також зазначити, що за свою історію на розгляді Міжнародного Суду ООН перебували дві міждержавні справи щодо порушення положень Конвенції про запобігання геноциду та покарання за нього: Хорватія проти Сербії (1999-2015 рр.), Боснія і Герцоговина проти Сербії та Чорногорії (1993-2007 рр.). Станом на сьогодні на розгляді Суду окрім справи Україна проти Росії щодо порушення Конвенції про запобігання геноциду, розглядається також справа Гамбія проти М'янми (2019 р.) щодо геноциду мусульман рохінджа [2].

Аналізуючи вищенаведене, розуміємо, що справ щодо геноциду за цей часовий проміжок було небагато, але справа України має стати показово-попереджувальною для авторитарно-тоталітарних країн щодо вчинення подібних злочинів, адже геноцид українців у 2022 році, який продовжується, став найжахливішим і наймасовішим та вимагає суворого покарання.

Відповідно до ст. 2 Конвенції про запобігання геноциду та покарання за нього [1], геноцид визначається, як будь-які з наступних дій, здійснюваних з наміром повністю або частково знищити національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку: вбивство членів цієї групи; нанесення тяжких тілесних або психічних ушкоджень членам такої групи; навмисне створення членам групи життєвих умов, які розраховані на повне або часткове знищення групи; дії, розраховані на унеможливлення народження дітей в середовищі групи; насильницька передача дітей цієї групи іншій групі [1].

З великим сумом можна стверджувати, що вказані протиправні дії уже були вчинені на території України – в Бучі, Ірпені, Ізюмі, Маріуполі та інших ще і досі окупованих та вже деокупованих містах, відкрито тисячі різних кримінальних проваджень.

Згідно зі ст. 3 Конвенції про запобігання геноциду та покарання за нього [1], визначається перелік кримінальних правопорушень, за які передбачене покарання – це геноцид; змова з метою здійснення геноциду; пряме і публічне

підбурювання до здійснення геноциду; замах на здійснення геноциду; співучасть у геноциді [1].

Отож покараним має бути не лише очільник держави-агресорки, а й військовослужбовці, що виконували злочинні накази, лідери «пропагандистської машини» та політики, як закликали винищити українців, як націю, незалежний народ.

Варто зупинитися детальніше на такому виді діянь (формі геноциду), як насильна передача дітей з однієї людської групи до іншої.

Перші спроби вивезення українських дітей на територію Росії мали місце ще у 2014 році і нині набули великих масштабів. Внаслідок злочинних дій російської окупаційної адміністрації на тимчасово загарбаних українських територіях до країни-агресорки насильно депортовано понад 1,5 млн українських громадян, з яких близько 200 тис. дітей. Значну частину дітей-сиріт і дітей, розлучених із своїми сім'ями, передано на виховання у російські сім'ї. Насильна передача українських дітей до російських сімей порушує не лише Конвенцію ООН 1948 року, а й положення інших важливих міжнародно-правових актів, зокрема таких, як IV Женевська Конвенція від 12 серпня 1949 року «Про захист цивільного населення під час війни» та Конвенція ООН від 20 листопада 1989 року «Про права дитини» [3].

Підсумовуючи вищезазначене, акцентуємо увагу на тому, що відбулися кричущі порушення норм національного та міжнародного законодавства під час російсько-української війни, Росія застосувала усі форми геноциду у «серці Європи» щодо вільних українців, тому відповідне покарання мають понести усі організатори та виконавці цього тяжкого злочину.

Список використаних джерел:

1. Інститут дослідження голодомору. Конвенція ООН про запобігання злочину геноциду і покарання за нього від 1948 р. URL:<https://holodomorinstitute.org.ua/documents/konvencziya-oon-pro-zapobigannya-zlochynu-genoczydu-i-pokarannya-za-nogo/>
2. Українська Гельсінська спілка з прав людини. Справа «Україна проти Росії» щодо порушення конвенції про

запобігання геноциду: що далі відбуватиметься у
Міжнародному Суді ООН?

URL:<https://helsinki.org.ua/articles/sprava-ukraina-proty-rosii-shchodo-porushennia-konventsii-pro-zapobihannia-henotsydu-shcho-dali-vidbuvatymetsia-u-mizhnarodnomu-sudi-oon/>

3. УКРІНФОРМ. Викрадення українських дітей –
свідчення геноциду української нації.

URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3567159-vikradenna-ukrainskih-ditej-rosie-u-svidcenna-genocidu-ukrainskoi-nacii.html>

студент,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

Ірина Бергеля

кандидатка юридичних наук,
викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Щодня в Україні відкриваються все нові й нові факти кримінальних правопорушень проти власності, що вчиняються російськими військовими на фоні невинного вторгнення до нашої країни. Ними розграбовуються об'єкти торгівлі, речі вбитих чи поранених військовослужбовців Збройних сил України, домівки мирного населення та навіть великі промислові підприємства (зерно, сталь, устаткування) з метою наживи та задоволення власних потреб. Ганьбою та приводом для глузувань є викрадення пральних машин, обладнання для туалетних і ванних кімнат, килимів, шкарпеток тощо.

Варто зауважити, що такі дії караються як законодавством України, так і нормами міжнародного права. Зокрема, іноземні громадяни несуть кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення вчинені на території України.

Відповідно до ст. 432 Кримінального кодексу України (далі – ККУ) [2], мародерство – це викрадення на полі бою речей, що знаходяться при вбитих чи поранених (мародерство), карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

Окрім мародерства, досить часто порушуються такі норми Кримінального кодексу України, як 185 Крадіжка, 186 Грабiж, 187 Розбiй, а також ч. 1 ст. 433 ККУ Насильство над населенням у районі воєнних дiй, а саме, насильство, протизаконне знищення майна, а також протизаконне вiдiбрання майна пiд приводом воєнної необхідності, вчинювані щодо населення в районі воєнних дiй, - караються позбавленням волі на строк вiд трьох до восьми рокiв. Вiдповiдно до ч.2 ст. 443 ККУ, розбiй, вчинюваний щодо населення в районі воєнних дiй, - карається позбавленням волі на строк вiд семи до десяти рокiв [2].

Окрім чинного національного законодавства дiє й мiжнародне, зокрема, ст. 47 IV Конвенції про закони і звичаї вiйни на суходолі та додаток до неї вiд 18.10.1907 р.[4] регламентує, що мародерство офіційно забороняється.

Надзвичайною є ст.56 вищевказаної Конвенції, з огляду на те, що наразі в Україні розкрадається не лише майно мирного населення і пiдприємств, але й релігійні, освітні заклади, музеї.

Отже, вiдповiдно до ст. 56 Конвенції, власність муніципалітетів, релігійних, благодійних, освітніх, мистецьких і наукових установ, навіть якщо вона належать державі, визнається як приватна власність. Будь-яке захоплення, знищення чи навмисне пошкодження установ такого типу, історичних пам'яток, творів мистецтва та науки забороняється та повинно пiдлягати судовому переслідуванню [4].

Ще до початку Першої світової вiйни незалежні держави визнали, що певні порушення законів вiйни, багато з яких були кодифіковані в Гаазькому положенні про закони й звичаї сухопутної вiйни 1899 та 1907 рокiв, є злочинами. У 1945 році Статут Нюрнберзького трибуналу визначив воєнні злочини як «порушення законів і звичаїв вiйни», назвавши серед них розграбування суспільної чи приватної власності [5].

Стаття 8 Римського статуту Міжнародного кримінального суду визначає, що до воєнних злочинів пiд час мiжнародних збройних конфліктів належать не тільки серйозні порушення Женевських конвенцій, але і 26 інших серйозних

порушень законів і звичаїв війни, більшість з яких держави розглядають як злочини ще з часів Другої світової війни. Відповідно до пп.хiii п.а ч.2 ст. 8 Статуту, – це знищення або захоплення майна ворога, крім випадків, коли таке знищення або захоплення настійно вимагаються воєнною необхідністю; а також пп.хvi п.а ч.2 ст. 8 Статуту – розграбування міста або населеного пункту, навіть якщо його захоплено штурмом [3].

Відповідно до ст. 54 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року заборонено вдаватися до голоду серед цивільного населення як методу ведення війни. Шляхом розкрадання продуктів харчування, зерна, російська армія доводить населення України до голоду, порушуючи міжнародне законодавство [1].

Варто акцентувати увагу й на тому, що непоодинокими є випадки вчинення кримінальних правопорушень проти власності цивільними особами, але наразі є чітке розуміння – хто б не вчиняв злочини під час воєнного стану – нестиме за це відповідальність відповідно до національних чи міжнародних норм права!

Список використаних джерел:

1. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
2. Кримінальний Кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Римський Статут Міжнародного Кримінального Суду від 17.07.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
4. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10. 1907 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text
5. ZMINA. Щотакевоєннізлочини: визначення, історія виникнення, законитаюрисдикція. URL: <https://zmina.info/instructions/shho-take-voyenni-zlochyny-vyznachennya-istoriya-vynyknennya-zakony-ta-yurysdykciya/>

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Трудова міграція є значущим соціальним і економічним явищем для України. Економічний спад, девальвація національної валюти й різке зростання внутрішніх цін, що почались привели до помітного зниження рівня життя в Україні утворило умови для міграції з метою пошуку роботи та отримання доходу за кордоном. Нині Україна на міжнародних ринках відіграє провідну роль у процесах масової міграції, що вказує про актуальність даної теми дослідження.

Трудова діяльність завжди була та залишається об'єктом підвищеної уваги юристів. Сучасні дослідники приділяють значну увагу проблемним питанням трудової міграції серед них варто відзначити наступних: Фомішин С. В., Шутак І. Д., та інші. Кожен із них зробив значний внесок у вивчення питання, але проблема трудової міграції потребує подальшого опрацювання.

Варто зазначити, що правові та організаційні засади державного регулювання зовнішньої трудової міграції та соціального захисту громадян України за кордоном (трудових мігрантів) і членів їхніх сімей здійснює врегулювання Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» [1].

Відповідно до ст. 1 «Про зовнішню трудову міграцію» зазначено, що зовнішня трудова міграція - переміщення громадян України, пов'язане з перетинанням державного кордону, з метою здійснення оплачуваної діяльності в державі перебування. Також вказана вище стаття закону надає визначення трудового мігранта. Отже трудовий мігрант - це громадянин України, який здійснював, здійснює або

здійснюватиме оплачувану діяльність у державі перебування, не заборонену законодавством цієї держави [1].

Згідно до ч. 2 ст. Закону України «Про зовнішню трудову міграцію» зазначено, що сфера дії закону поширюється на трудових мігрантів, які: працюють на підставі трудового договору (контракту), самостійно забезпечують себе роботою, надають оплачувані послуги (виконують роботи), здійснюють іншу оплачувану діяльність, не заборонену законодавством держави перебування [1].

Таким чином національним законодавством здійснюється врегулювання суспільних відносин у сфері зовнішньої трудової міграції, права та державні гарантії в тому числі оподаткування отриманих доходів, що є чинником реалізації права на працю за кордоном.

Варто зазначити, що трудова міграція населення – це особливий, економічного характеру, вид міграції, який обумовлений пошуком роботи, як правило, за межами країни постійного місця проживання. З широкої точки зору трудову міграцію визначають як сукупність усіх форм територіального руху населення, пов'язаного з трудовою діяльністю на території іншої країни. Вузьке трактування зводиться до вселення жителів однієї країни на територію іншої, що супроводжується їх подальшим працевлаштуванням [5, с. 289].

За результатами статистичних даних Державної служби статистики України, у 2018-2021 роках хоча б раз працювали за кордоном 1,3 млн. осіб, або 4,5 % населення відповідного віку. Попри неповноту вибірки, це дослідження наразі єдине, яке дає комплексне уявлення про регіональну, вікову та статеву структуру української трудової міграції загалом. Офіційні дані свідчать, що трудові мігранти це переважно чоловіки (70,4 %). Однак на окремих напрямках, наприклад, в Італії, серед трудових мігрантів з України переважають жінки [2].

Хоча переважна частина трудової міграції українців – короткострокова, з 2017 року відбувається зростання кількості довгострокових дозволів (тривалістю 1 рік і більше). Тривалість більшості (57 %) виїздів за кордон не перевищувала трьох місяців. Довготривалими мігрантами (понад 12 місяців) були лише 8,3 % працівників-мігрантів.

Варто також підкреслити, що 46,1 % мігрантів здійснювали по кілька поїздок на рік, 5,9 % виїжджали декілька разів на місяць, а 4,4 % – щотижнево [4].

Міграція робочої сили в Україні викликається переважно причинами економічного характеру, такими як намагання підвищити добробут і покращити матеріальне становище, прагнення вирішити житлове питання, фінансування навчання, відкриття власної справи, непевність у завтрашньому дні для себе та своїх дітей, неможливість реалізувати свій потенціал, удосконалення знань з іноземної мови. Не зупиняють українців навіть певні загрози та труднощі, з якими доводиться стикатися, бо робота за кордоном є набагато більш ризикованою, ніж в Україні (жорсткі умови праці, банальна експлуатація, коли можна не отримати обіцяні гроші) [3, с. 18].

Таким чином слід зазначити, що в ході дослідження трудових міграційних процесів ми прийшли до висновку, що трудову міграцію слід розглядати передусім як невід’ємну складову світового господарства, міжнародної інтеграції, а також процесу розвитку країн та регіонів загалом.

Встановлено, що трудовою міграцією є пересування населення між різними населеними пунктами, територіями, країнами з метою зміни свого робочого місця (зайнятості) з будь-яких причин. Ці причини найчастіше мають економічний характер.

Список використаних джерел:

1. Про зовнішню трудову міграцію : Закон України від 05.11.2015 № 761-VIII IX Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19#Text> (дата звернення 17.10.22).

2. Іміграція з жіночим обличчям: хто такі і чим живуть українці в Італії. URL: <https://hromadske.ua/posts/khto-taki-i-chym-zhyvut-ukraintsi-v-italii> (дата звернення: 17.10.2022).

3. Пікулик О. І. Причини, особливості та наслідки трудової міграції в Україні. Економіка та суспільство, 2020. № 21. С. 16 – 20.

4. Українці на експорт: сьогодні і завтра трудової міграції. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-M13402/ukrayintsi-na-eksport-sogodni-i-zavtra-trudovoyi-migratsiyi> (дата звернення: 17.10.2022).

5. Фомішин С. В., Шутак І. Д. Правові основи міжнародної економічної діяльності. Київ: Кондор, 2009. 454 с.

Олександра Супрун

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

Ірина Бергеля

кандидатка юридичних наук,
викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗАБОРОНЕНОЇ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОФЛІКТІВ

Наразі найважливішим для нашої держави та демократичних, цивілізованих країн, став захист цивільних осіб під час війни, зокрема, окупації. Та, на жаль, і цивільне населення, і військовослужбовці Збройних сил України, потерпають від порушення норм міжнародного гуманітарного права. Одним із таких тяжких порушень є використання загарбниками забороненої зброї та боєприпасів.

Відповідно до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або

мають невивіркову дію[1], сторони виходять із принципу, що забороняє застосування у збройних конфліктах зброї, снарядів і речовин та методів ведення війни, які можуть завдати надмірних ушкоджень або призвести до зайвих страждань [1].

Однак, в Україні вже відслідковується порушення норм міжнародного законодавства, зокрема, це – застосовування касетних снарядів, які несуть небезпеку далеко за межами приземлення основного боєприпасу, протипіхотних мін, на яких підривається мирне населення, мін-пелюсток, які піднімають діти та дорослі, фосфорних боєприпасів, які випалюють все живе і неживе в зоні ураження тощо.

Згідно зі ст. 1 Конвенції про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення [2], яка ратифікована Україною 24 лютого 1999 року, кожна держава-учасниця зобов'язується ніколи і ні за яких обставин не застосовувати протипіхотні міни; не розробляти, не виробляти, не набувати іншим чином, не накопичувати, не зберігати і нікому не передавати, прямо чи опосередковано, протипіхотні міни; не допомагати, не заохочувати і не спонукати будь-яким чином будь-кого до проведення діяльності, забороненої для держави-учасниці згідно з Конвенцією. Кожна держава-учасниця зобов'язується знищити всі протипіхотні міни або забезпечити їхнє знищення відповідно до положень Конвенції [2].

Надважливою є ст. 3 Протоколу про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв з поправками, внесеними 3 травня 1996 року [4], відповідно до якої забороняється за будь-яких обставин застосовувати будь-яку міну, міну-пастку чи інший пристрій, призначений для того, щоб наносити або здатний завдати надмірних ушкоджень чи невивірваних страждань. Забороняється застосовувати міни, міни-пастки чи інші пристрої, спеціально спроектовані таким чином, щоб боєприпас вибухав від присутності загальнодоступних міношукачів в результаті їхнього магнітного чи іншого неконтактного впливу при нормальному використанні в ході операцій по виявленню. Водночас, стаття 7 Протоколу регламентує, що без завдання

шкоди нормам міжнародного права, що застосовуються у збройних конфліктах і стосуються віроломства та підступності, забороняється за будь-яких обставин використовувати міні-пастки та інші пристрої, які будь-яким чином поєднані або асоціюються з: міжнародно визнаними захисними емблемами, знаками чи сигналами; хворими, пораненими чи мертвими; місцями захоронення чи кремації або могилами; медичними об'єктами, медичним устаткуванням, медичним майном чи санітарним транспортом; дитячими іграшками чи іншими переносними предметами або продуктами, спеціально призначеними для годування, забезпечення здоров'я, гігієни або предметами одягу чи навчання дітей; продуктами харчування чи напоями; кухонним посудом чи приладдям, за винятком того, що знаходиться у військових установах, місцях військових дислокацій або на військових складах; предметами релігійного характеру; історичними пам'ятками, творами мистецтва чи місцями відправлення культу, що становлять культурну і духовну спадщину народів; або тваринами чи їхніми трупами [4].

Аналізуючи вищенаведене, зауважимо, що в деокупованих населених пунктах відслідковувалося багато випадків залишення та маскування вибухових боєприпасів у дитячих іграшках, телефонах, музичних інструментах, трупах цивільних і військових осіб, склянках та іншому посуді цивільних будівель. Отже, вимоги Конвенції було суворо порушено.

Варто також звернути увагу на питання використання хімічної, біологічної, ядерної зброї, адже Російська федерація постійно погрожує її застосувати або ж звинувачує Україну в намірі застосування такої, що не знаходить підтвердження міжнародними установами, адже Україна суворо дотримується норм міжнародного гуманітарного права.

Відповідно до ст. 1 Конвенції про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13 січня 1993 року [3], кожна держава-учасниця цієї Конвенції зобов'язується ніколи, ні за яких умов: не розробляти, не виробляти, не придбавати іншим чином, не накопичувати або не зберігати хімічну зброю або не

передавати прямо чи непрямо хімічну зброю будь-кому; не застосовувати хімічну зброю; не проводити будь-яких військових підготувань до застосування хімічної зброї; не допомагати, не заохочувати або не спонукати будь-яким чином будь-кого до будь-якої діяльності, яка забороняється державі-учасниці цієї Конвенцією. Кожна держава-учасниця зобов'язується знищити хімічну зброю, яка знаходиться у її власності або володінні, знищити всю хімічну зброю, яка залишена нею на території іншої держави-учасниці, знищити будь-які об'єкти з виробництва хімічної зброї, які знаходяться у її власності чи володінні, або ті, які розташовані у будь-якому місці під її юрисдикцією чи контролем, а також зобов'язується не використовувати хімічні засоби боротьби з заворушеннями як засоби ведення війни.

Застосування ядерної та біологічної зброї – є засобами масового ураження, тому її використання також заборонено.

Отже, варто зауважити, що кожна країна має дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права. Від заборонених боєприпасів та зброї не повинні страждати цивільні особи, а країна (її політичне керівництво), що застосовує такі брудні методи ведення війни, має бути відповідно покарана.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text
2. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text
3. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text

4. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв з поправками, внесеними 3 травня 1996 року (Протокол II з поправками, внесеними 3 травня 1996 року), що додається до Конвенції про заборону або обмеження URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_310#Text

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ ЗА УЧАСТЮ МЕДІАЦІЇ В ПОЗАСУДОВОМУ ПОРЯДКУ

Кожна демократична та правова держава надає відповідні можливості врегулювання розбіжностей, суперечок та спорів як в позасудовому порядку так і в судовому. Варто зазначити, що останнім часом спостерігається тенденція до збільшення інтересу суспільства до вирішення спорів шляхом застосування медіації, що вказує про актуальність даного питання.

Врегулювання спорів завжди було та залишається об'єктом підвищеної уваги юристів. Сучасні дослідники приділяють значну увагу проблемним питанням договірних відносин у сфері позасудового врегулювання. Серед них варто відзначити наступних: Бондаренко-Зелінська Н.Л., Ілків В.Н., Долинська М.С. Кожен із них зробив значний внесок у вивчення питання, але проблема вирішення спорів за допомогою медіації потребує подальшого опрацювання.

Варто зазначити, що правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою врегульовує Закон України «Про медіацію» [2].

Медіація це - позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів [2].

Станом на сьогоднішній день можна спостерігати, що громадяни здійснюють реалізацію права на врегулювання спорів в позасудовому порядку шляхом переговорів, проте трапляються випадки відсутності можливостей вирішення правової проблеми, що утворює відповідні судові спори.

Відповідно до ч. 1 ст. Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1].

Як зазначають Н. В. Ільків та М. С. Долинська, можливість використання суб'єктами правовідносин досудового врегулювання спорів може бути додатковим засобом правового захисту, який держава надає учасникам певних правовідносин, що не суперечить принципу здійснення правосуддя виключно судом [4, с. 56].

У зв'язку із збільшенням інтересу до вирішення спорів в позасудовому порядку в цивільне процесуальне законодавство було внесено зміни, що мало наслідком утворення відповідних особливостей, а саме:

- Збільшення процесуальних прав в частині вирішення спору за допомогою медіації шляхом примирення на будь – якій стадії процесу;

- можливістю застосування врегулювання спору за участю судді лише за згодою учасників процесу як позивача та відповідача, згоди лише одного учасника не достатньо;

- застосування медіації за згодою сторін є наслідком зупинення провадження судової справи;

- після застосування врегулювання в судовому процесі вразі відсутності врегулювання спору склад суду підлягає відводу та справа має бути перерозподілена у встановленому законом порядку.

Варто погодитися з позицією Н.Л. Бондаренко-Зелінської, що «досудове врегулювання спорів за участю судді підпорядковане вимогам процесуальної форми та проводиться кваліфікованим юристом – суддею. Причому, якщо посередник-медіатор лише сприяє комунікації сторін і останні самостійно мають визначити найбільш оптимальне для них рішення, посередник-суддя може запропонувати сторонам можливий шлях мирного врегулювання спору» [3, с. 65]

Таким чином як висновок слід зазначити, що національним законодавством встановлюється можливість врегулювання спорів за допомогою медіації та в судовому

порядку за допомогою врегулювання за участю судді, що збільшує можливості вирішення проблемних ситуацій, досягнення компромісів та укладення мирових угод між сторонами. Врегулювання за участю судді має свої процесуальні особливості котрі мають здійснити сторони з метою запровадження даного права в судовому процесі.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про Медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (дата звернення 17.10.2022).

3. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Врегулювання спору за участю судді: проблеми та перспективи застосування. Університетські наукові записки. 2018. № 67-68. С. 62–70.

4. Ілків В.Н., Долинська М.С. Неюрисдикційні форми захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання: монографія; за заг. ред. М.С. Долинської. Львів: Галицька видавнича спілка, 2020. 174 с.

РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В РЕГУЛЮВАННІ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасні економічні відносини неможливо уявити без банківської системи котра здійснює обіг грошових коштів як фізичних та і юридичних осіб. Кожна демократична та правова держава здійснює регулювання банківської діяльності за допомогою нормативно – правових актів. Варто зазначити, що останнім часом спостерігається тенденція до збільшення інтересу суспільства до банківських послуг, що вказує про актуальність даного питання.

Сучасні дослідники приділяють значну увагу проблемним питанням відносин у сфері банківської діяльності. Серед них варто відзначити наступних: О.Д. Вовчак, В.В. Вітлінського, О.В. Дзюблюка. Кожен із них зробив значний внесок у вивчення питання, але проблема функціонування банківської системи потребує подальшого опрацювання.

Слід зазначити, що структуру банківської системи, економічні, організаційні і правові засади створення, діяльності, реорганізації і ліквідації банків регулює Закон України «Про банки та банківську діяльність» [1].

Банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України [1].

Функціонування банківської системи залежить від багатьох чинників. До вказаних чинників слід віднести:

- Запровадження карантинних обмежень та подолання наслідків пандемій.

- Наявність економічних криз в державі та світовій економіці в цілому.

- Настанням форс – мажорних обставин в тому числі війни та бойових дій.

- Запровадження воєнного стану на території нашої держави.

Варто зазначити, що Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» було введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб [2].

Згідно до листа Торгово – промислової палати України від 28.02.2022 року № 2024/02.0-7.1 – ТПП України на підставі ст. 14, 14-1 Закону України «Про торгово промислові палати в Україні» від 02.12.1997 № 671/97-ВР, Статуту ТПП України засвідчує форс – мажорні обставини (обставини непереборної сили): військову агресію Російської Федерації проти України, що стало підставою введення воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» [3].

Таким чином з моменту видання Указу Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 «Про введення воєнного стану в Україні» [2] на території України почав діяти воєнний стан, який триває до теперішнього часу.

Станом на сьогоднішній день можна спостерігати, що суб'єкти господарювання з метою підтримки чи розширення бізнесу залучають кредитні кошти, проте отримання кредиту в умовах воєнного стану стає, ще більш проблемним, оскільки банк як фінансова установа повинна мати гарантії повернення кредиту шляхом передання майна в заставу чи іпотеку, як засіб забезпечення грошового зобов'язання в умовах існування форс мажорних обставин.

Таким чином як висновок слід зазначити, що національним законодавством встановлюється можливість врегулювання банківської системи за допомогою нормативно – правових актів та за участі регулятора Національного Банку України.

Можна зазначити, що банківська система, це сукупність елементів, що взаємопов'язані між собою та складають єдине

ціле за допомогою якої здійснюється функціонування банківської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № № 2121-III. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 17.10.2022).

2. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. Законодавство України : веб-сайт. Дата оновлення: 24.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 17.10.2022).

3. Лист Торгово – промислової палати України від 28.02.2022 року № 2024/02.0-7.1 URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/621cba543cda9382669631.pdf> (дата звернення 17.10.2022).

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів
і природокористування України»

Олена Куракіна

викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ВОЛОНТЕРСТВО ПІД ЧАС ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ

Після початку повномасштабної війни в Україні стрімко набула популярності культура благодійності. Одразу були створені штаби допомоги, фонди та платформи, які займаються збором коштів на допомогу нашій армії та всім, хто постраждав від війни.

Звісно, за народною підтримкою стоїть велика робота окремих організацій, які вигадують нові способи залучити українців до волонтерства, координують кошти, які надійшли, та скеровують їх на потреби армії. Волонтери, які раніше допомагали дитячим будинкам, літнім людям, тваринам розширюють або змінюють свою діяльність. Розпочинають допомагати військовим, переселенцям з окупованих територій та ін. В аеропорту «Бориспіль» працює Фонд допомоги учасникам АТО, який підтримує активний зв'язок з учасниками АТО та їх рідними. [1]

Саме з військових дій на Донбасі, анексії АР Крим люди розпочали волонтерство в сфері допомоги переселенцям та допомоги захисникам нашої землі. Пам'ятаю, як з початкової школи завжди на свята: Великдень, 8 березня, Новий рік ми єднались, збирали речі, продукти харчування, ліки та інші

потреби для АТО. Певно раніше, ви помічали у великих супермаркетах візки для збору продуктів у зону АТО або як при вході у невеликі крамниці стоять автівки із плакатами на військову тематику, а поруч волонтери роздають листівки з проханням додати до своїх покупок пачку «Мівіні» чи консерви для бійців. Невдовзі поруч із ними з'являються контейнери для збору пластикових кришок від благодійного фонду «ОВЕС». Саме ось так все розпочалося в відносно далекому 2014 році. [2]

Багато людей займаються волонтерською діяльністю, але таких, хто протягом 8 років не перестав допомагати військовим, набагато менше. Та є приклади людей, що не зламались. Бася Володарська – військовий капелан ДУК УЕЦ, Жінка Року – 2021, Жінка Волонтер Року – 2021, Вісімдесята жінка ООН – має орден «Жінка. Мир. Безпека», має багато інших нагород. Пройшла Майдан, як волонтер. З 2016 року потрапила на фронт, почала займатись діяльністю у якості військового капелана, як волонтер. Несла душепасторську опіку, психологічну та гуманітарну допомогу, привозила концерти для бадьорості духу наших хлопців та дівчат, котрі воюють на війні. Зі слів Басі:- дякую людям та організаціям, які мені допомагали: лідерка руху в ГО Всеукраїнський жіночий рух «За вільну Україну» - Шматко Раїса; голові ГО Федерація жінок «Мир у сьому світі» Куцебі Тетяні Юрївні; координатору проектів Львіної Натальї; Директору Київської школи №232 Рижовій Вікторії Олексійовні; голові ГО «Материнське серце» Івченко Вірі Іванівні . Церков ПБ; та багато інших. З 04.03.2022 попала в Польщу. Приїхала на вокзал, де зустріла чудове подружжя - Сандру та Гері. Які прибули до Польщі з Лондону, щоб допомагати українським біженцям, які спасаються від війни. В чому ж заключалася їх допомога? Вони винайняли для біженців три хостоли та один готель для проживання. Також забезпечували усім необхідним для домогосподарства. Для доставки продуктів, Герри та Сандра, винайняли авто з водієм, щоб розвозити харчі по хостелам. Через них влаштувалося дуже багато сімей(мами та діти). Велика шана та повага до них від усіх українських жінок та дітей, які перебувають у Польщі. Представниця та координатор ГО Федерації жінок «Мир у всьому світі» Регіна Гаріфулліна, спеціально прибула до столиці Польщі, щоб також допомогти

нашим українкам. Очолює федерацію жінок Куцеба Тетяна Юрієвна. Велике спасибі за таких чуйних, світлих та добрих людей. З ними наші жінки та діти будуть повністю забезпечені всім необхідним. Ірпінський фаховий коледж з року в рік співпрацював з капеланом Басею. Студенти збирали продукти, речі, миючі засоби, ліки та відправляли на АТО, а надалі в зону ООС. У 2021 році три бджілочки: Бася Володарська, Світлана Кривульська та Ангеліна Міколенко у кафе напекли цілих 800 пасочок для наших захисників до свята Великодня. Пекли однією духовкою, вдень та вночі.... А найбільш приємно, що через рік пасочки пекли вже гуртом, на увесь район. Це люди, які справді не забували про війну увесь час.[4]

Дуже багато людей з 24 лютого змінили свою діяльність, хтось працював кухарем у ресторані, хтось мав своє підприємство. Та прийшов час коли потрібно об'єднати зусилля та допомогти своїй країні. Кожен допомагає по різному. Адже потрібно не забувати про дітей, старців, біженців, а також тварин. Олексій Суровцев – волонтер, зоозахисник, актор та хореограф. Щоденні зйомки, репетиції, концерти, участь у шоу – таким було життя Олексія Суровцева до 24 лютого. З початком повномасштабного вторгнення Олексій відкрив у собі нове покликання – рятувати із зачинених квартир і будинків домашніх тварин, господарі яких поїхали від війни. Завдяки «Бородатій котомамусі», як сам себе називає актор, сотні котів і собак з Ірпеня, Бучі та Гостомеля отримали другий день народження. Олексій закликав у будь-якій, навіть найскладнішій, ситуації завжди думати про своїх тварин. [5]

Історії волонтерів, які ще вчора не думали, що зможуть дістати «зірку з неба» для земляків, витримка, сердечність і вміння єднатися, навіть якщо до того мали різні погляди чи спосіб життя, змушують ще більше пишатися українською нацією. Ми заново налагодимо життя, розберемося з наслідками та відбудуємо країну, але спочатку – перемога!

Список використаних джерел:

1. Російсько-українська війна [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2014. – Режим доступу до ресурсу:

[https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_\(%D0%B7_2014\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_(%D0%B7_2014)).

2 Лучани мають можливість допомогти військовим на Сході [Електронний ресурс] // ВолиньPost. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: [.https://www.volynpost.com/news/36807-luchany-mayut-mozhlyvist-dopomogty-vijskovym-na-shodi](https://www.volynpost.com/news/36807-luchany-mayut-mozhlyvist-dopomogty-vijskovym-na-shodi).

3 «Люди допомагають людям» [Електронний ресурс] // «Люди допомагають людям». – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://lpl.com.ua/ua/home/aboutus>.

4. Військовий капелан [Електронний ресурс] // facebook. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/basua.volodarskaya>.

5. Бородата котоматуся. Історія актора Олексія Суровцева, який вивіз з розбомбленого Ірпеня понад 200 тварин [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: [.https://life.prawda.com.ua/society/2022/04/26/248407/](https://life.prawda.com.ua/society/2022/04/26/248407/).

Кристина Булуй

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна
Таїра Верстак

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна
Олена Куракіна

викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ВОЛОНТЕРСЬКИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Волонтерська діяльність – основа будівництва ефективності розвитку громадянського суспільства. Вона проявляє у собі найблагородніші прагнення людства - до миру, свободи, безпеки і справедливості для всіх. Тому держава разом із недержавною організацією повинні підтримувати всебічний розвиток волонтерського руху.

Дослідники волонтерського руху з України (О. Безпалько, І. Зверева, Н. Заверико, Г. Лактіонова, Л. Міщик, І. Мигович, С. Пальчевський, В. Петрович, Ю. Поліщук, А. Рижанова, М. Тищенко) та зарубіжні (Р. Лінч, С. Маккарлі (США), Л. Питка, Є. Матерна (Польща)) визначили ознаки, характеристики, сутність, спрямованість і принципи волонтерської роботи.[5]

Ще з 2014 року в Україні активно почали розвиватись волонтерські рухи. А починаючи з 24 лютого 2022 року волонтерська діяльність ще більш активізувалась в країні, як

серед молоді так й серед старшого покоління. Волонтерські рухи поділяються на два види: офіційні та неофіційні.[8]

Неофіційні, або самоорганізовані, волонтерські організації зазвичай формуються у разі потреби та за особистою ініціативою. Вони перебувають поза правовим статусом, не мають офіційних звітів про витрачені кошти, не можуть приймати фінансування від юридичних осіб тощо. Найчастіше покривають невеликий спектр потреб, закриваючи запити конкретного населеного пункту.[8]

Офіційні волонтерські організації обов'язково мають пакет документів, що засвідчують їх правовий статус та дозволяють працювати з міжнародними організаціями, юридичними особами, а також залучати інвестиції та отримувати гранти від уряду. Представники цих організацій також мають документ – паспорт волонтера, який засвідчує належність людини до конкретної організації чи проекту.[8]

З 2014 р. допомогою військовим та людям займаються багато організацій, основними можна вважати «Крила Фенікса», лідером якої є Юрій Бірюков. Головне завдання фонду – забезпечити українських військових всім потрібним їм оснащенням, технікою, закупівля аптечок для ЗСУ та лікування поранених.[1]

«Народний Проект», заснований Давидом Арахамією навесні 2014р., спочатку надавав допомогу військовим в зоні АТО, а наразі й по всій Україні. Організація намагається виконувати ту роботу, якою не займається Міноборона. Також закуповують техніку, медикаменти та побутові речі.[1]

Гуманітарний штаб «Допоможемо», створений на базі Фонду Р. Ахметова «Український розвиток» у співпраці з міжнародними організаціями, облдержадміністраціями, волонтерами та громадськими організаціями, є для жителів Донецька та Луганська найбільшим приватним агрегатором благодійних допомог у районах, спустошених військовими діями.[9]

Ще одна волонтерська організація, заснована в 2014 році - «Армія SOS». Вона допомагає воєнним з різними питаннями: виготовлення та передача військовим БПЛА,

власна розвідка, постачання автотранспорту, закупівля технічним обладнанням та ін.[1]

Понад 12 тисяч учасників не тільки з України, а й з інших країн об'єднала організація «Підтримай армію України», з головою Анною Сандаловою. В першу чергу вони займаються збором коштів на матеріально-технічне забезпечення військовим.[1]

ФОНД Діани Макарової займається підтримкою поранених, біженців, сімей військовослужбовців паралельно з допомогою ЗСУ та Національної гвардії України.[1]

З початку повномасштабного вторгнення більше 400 тис. українців, 500 організацій об'єднала в собі Волонтерська Платформа. Починаючи з березня 2022р. платформа стала допомагати волонтерам швидко реагувати на запити, тих кому потрібна допомога. Важливу роль в мобілізації волонтерів від самого початку військових дій відіграла Волонтерська Платформа - кількість її користувачів зросла втричі за перші місяці війни. В перші дні війни, команда Української Волонтерської Служби вдосконалили та оновили Платформу для більш зручного користування. [3]

Волонтери змогли обирати ті сфери допомоги, які в першу чергу потрібні. Основними, більш популярними категоріями були: допомога переселенцям, пошук продуктів та ліків, допомога в кіберпросторі та автоволонтерство.[3]

Один з найвідоміших волонтерів, який почав свою діяльність ще з 2014р. і з 24 лютого 2022р. переключив всі свої сили в цю сферу – Сергій Притула. Раніше він був телеведучим, політиком та громадським діячем. Наразі все його життя - це волонтерство. Його фонд збирає найбільшу кількість коштів на підтримку армії.[6] Наприклад всього за 7 годин на українські дрони-камікадзе RAMUAV вдалося зібрати понад 206 мільйонів гривень.[7]

Міжнародний Рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця виник ще у 1863 р. На території України почав свою діяльність в 1867р. З 24 лютого 2022 року, коли відбулося загострення збройного конфлікту в Україні, Товариство Червоного Хреста України оперативно

мобілізувало всі сили та ресурси й розпочало надавати допомогу постраждалому населенню. З 24 лютого 2022 року волонтери і співробітники Товариства Червоного Хреста України майже цілодобово працюють в різних куточках України.[2]

Український волонтерський рух став яскравим прикладом високої громадянської свідомості та здатності українців до ефективної самоорганізації. Волонтери – це звичайні люди, які присвячують свій час, таланти чи ресурси реалізації проєктів, які приносять користь суспільству. Робити добрі справи можуть усі: дорослі, діти, компанії, установи, навіть цілі нації. Кількість охочих займатися волонтерством в Україні буде тільки збільшуватися.

Список використаних джерел:

1. Волонтерські організації України: перелік та контакти. URL: <https://tsn.ua/ato/volonterski-organizaciyi-ukrayini-perelik-ta-kontakti-2004886.html>

2. Офіційний сайт Товариство Червоного Хреста України. URL: Реагування на війну в Україні – Товариство Червоного Хреста України (redcross.org.ua)

3. Офіційний сайт ЮНІСЕФ. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/press-releases/volunteer-hub-helps-400000-ukrainians-make-difference>

Офіційний сайт Одеської національної наукової бібліотеки. URL: https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=3683

4. Удосконалення організації волонтерського руху як форми самоорганізації населення у вирішенні нагальних проблем громади. URL:

<https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/c1d33f34e014a0f3aa34b49b1101e db0.pdf>

https://tvoemisto.tv/news/sergiy_prytula_urantsi_vstaly_zapytayte_shcho_zrobyly_dlya_armii_137587.html

<https://hromadske.ua/posts/ukrayinci-za-piv-dnya-zibrali-ponad-140-mln-grn-na-ukrayinski-droni-kamikadze-sho-vidomo-pro-cyuzbroyu?tag=droni-kamikadze#:~:text=Політик%20Сергій%20Притула%20та%20активіст,ранковий%20масований%20ракетний%20обстріл%20України.>

<https://hromadske.ua/posts/ukrayinci-za-piv-dnya-zibrali-ponad-140-mln-grn-na-ukrayinski-droni-kamikadze-sho-vidomo-pro-cyuzbroyu?tag=droni-kamikadze#:~:text=Політик%20Сергій%20Притула%20та%20активіст,ранковий%20масований%20ракетний%20обстріл%20України.>

5. Волонтерські організації в Україні: як допомогти (finance.ua)
Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські
практики. Аналіт. доп. К.: НІСД, 2015. 36 с.
URL:<https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-02/volonter-697e4.pdf>

викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІДЕОЛОГІЇ РАШИЗМУ

24 лютого 2022 року Володимир Путін оголосив, що починає спецоперацію в Україні і вводить російські війська. Після цього на низку українських міст було скоєно ракетні удари, атаковано військові об'єкти Збройних сил України. Так в Україну прийшов рашизм. Вже з наступного дня цей термін починає активно з'являтися в українських телеграм-каналах, а сьогодні є загальноновживаним як в Україні так і на Заході. Що ж таке рашизм?

Останнім часом про рашизм з'явилися десятки статей, це явище обговорюють політологи, політики, історики та журналісти. В. В'ятрович, Б. Дем'яненко, В. Огризко, Т.Снайдер, Я.Грицак та багато інших намагаються пояснити не лише походження цього терміну, а й з'ясувати, чи є рашизм ідеологією.

Отже, поняття рашизм (від англ. «Russia, Russian» («раша») й італ. «fascismo» – фашизм, відякогозапозиченозакінчення «изм») якнеофіційна назва ідеології соціальної практики сучасного владного режиму РФ поширилося як політичний вислів у неофіційних колах у 2008 р. під час воєнної агресії РФ проти суверенної Грузії. Новахвиля активізації вжитку терміна припала на період анексії АР Крим РФ, збиття цивільного літака Boeing 777 17 липня 2014 р. поблизу Донецька, початку російсько-української війни у 2014 р. Активне застосування терміну пов'язано з початком повномасштабної російсько-української війни 24 лютого 2022р.[1]

Надумку переважної більшості дослідників, рашизм являється ідеологією.

Вікіпедія дає визначення цього терміну: *Ідеологія* (грец.

ιδεολογία, відΙδέα — прообраз, ідея, ἰλογος — слово, розум, вчення, буквально вчення про ідеї) — організована у систему сукупність ідей у формі соціально-економічних моделей, настанов, гасел, програмних документів партій, філософських концепцій тощо.

Поряд із терміном рашизм вживається також поняття «русизм», уперше введено до обігу О. Герценом у романі «Минуле і думи» (1868)

для ідентифікації екстремістського напрямку в русофільстві.

Своїм новітнім відродженням термін завдячує президенту Чеченської Республіки Ічкерія Дж. Дудаєву, який основну рису «русизму» побачив у територіальній експансії РФ на Кавказі. Політик ідентифікував «русизм» як особливу форму людиноненависницької ідеології, яка ґрунтується на великодержавному шовінізмі, повній бездуховності й аморальності. Він відрізняється від відомих форм фашизму, расизму, націоналізму особливою жорстокістю, що проявляється не тільки до людини, але й до довколишнього середовища. Володіючи рабською психологією, русизм паразитує на неправдивій (сфальшованій) історії, на окупованих територіях і гноблених народах. [2] Радянський і російський філософ, соціолог Б. Грушин відмітив у «русизмі» феодальне холопство й рабство, за що його опоненти назвали таку позицію русофобською. Представники російського націоналізму перетворили «русизм» (як синтез «російського імперіалізму» з «побутовим націоналізмом») на фундамент своєї ідеології. [1]

Саме звучання терміну вказує на близькість до фашизму/нацизму. І справді, в рашизмі багато спільного із цими злочинними ідеологіями — віра у вищість власного народу і відтак його право вирішувати долю інших, підкреслена антидемократичність, культ вождя «єсть Путин – єсть Россия, нет Путина – нет России», культ сили «Россия – страна победителей», нехтування правами людини і міжнародним правом, віра у міжнародну змову, яку слід зупинити, апелювання до героїчного минулого, славу якого треба відродити. [4]

Естетика рашизму повна запозичень від фашизму/нацизму, як приклад - новітній символ російської латинська Z. Але рашизм — це не просто російський неофашизм. Важливу роль у ньому відіграє саме російське підґрунтя, унікальне російське звучання, особливості саме російської культури. Він отримав таку масову підтримку росіян тому, що грає на їхні так і не подоланих імперських настроях, апелює до минулої величі Росії, яку закликає відновити. Загарбницькі війни РФ обґрунтовують «собіранієм руских земель». «Рускій мір» явно апелює до іншого імперського проєкту — Pax Romana і одного з ключових російських історичних міфів про Москву як Третій Рим. Велику роль у просуванні ідеології рашизму відіграє російська православна церква, яка не лише освячує, а й через мережу парафій поширює ідеї і тримає контакт з адептами, зокрема й поза межами Росії. Особливо в Україні.

Великий вплив справляє й комуністична спадщина. Недарма Сталін, не лише для Путіна, але й для більшості росіян, є найвизначнішим діячем. Кремль використовує советські репресивні практики — ув'язнення інакодумців, розстріли цивільних для залякування, депортації та концентраційні табори. [3]

Одним з головних ідеологів рашизму є Олександр Дугін, який став популярним після смерті його дочки. Він написав книгу «Основи геополітики: геополітичне майбутнє Росії». В цій книзі ідеолог розповідав, що Україна не має геополітичного значення, особливого культурного імпорту чи загальнолюдського значення, географічної унікальності, етнічної винятковості. І наполягав на тому, що Україна має бути анексована. Ймовірно, переконання, які описував Дугін у своїй книзі, і повпливало на зовнішню політику Росії. Також в рашизмі присутні імперіалістичні бачення. Умовно, якщо це належало Російській імперії, значить має належати і сучасній Росії. [5]

Рашизм породжує ментальне руйнування інтелектуальної спроможності та масової свідомості самих росіян. Перш за все, рашизм завдав психічного руйнування російському вождю Володимиру Путіну та його оточенню, що стає очевидним

навіть за зовнішніми спостереженнями їх публічних виступів. Це становить світову небезпеку, тому що психічно не зовсім адекватний політичний лідер зі своїм оточенням може приймати рішення щодо ядерного удару по цілому світу.

Водночас рашизм-путінізм не збігається з життям чи навіть активною діяльністю Путіна. Навіть після смерті Путіна рашизм як путінізм буде продовжувати своє існування. Онтологія рашизму створює моторошний тяжкий і нестерпний стан в ментальному просторі творчості, комунікації та діяльності в Росії. Безліч росіян зрікаються своєї ідентичності, емігрують, соромляться говорити, що вони росіяни. Безліч росіян впадають в депресію, дезорієнтацію, дезорганізацію. В Росії посилюються психічні хвороби, збільшується кількість самогубств. Рашизм зрештою знищує смисл та перспективу самої Росії.

Рашизм руйнує світову систему безпеки, дезорганізує світовий ринок товарів та послуг, порушує всі принципи та процедури достовірного інформування, породжуючи світ так званої "постправди", руйнує систему мирного та воєнного права через просування нових способів так званої "гібридної війни" і знищує можливості подолання проблем, які дійсно є у західного світу і усього світу загалом. [6] Ця ідеологія — не просто хворобливий погляд на світ мільйонів людей. Вона перетворює нинішню війну проти України у геноцид. Це ідеологія, яка спонукає росіян стріляти не лише в українських солдатів, але й у цивільних, знищувати не лише наші військові об'єкти, але й лікарні і пологові, музеї та книги.

Але рашизм програє, бо він не має майбутнього, бо суцільно обернений у минуле, намагається повернути історію назад. Це вимагає колосальних зусиль, коштує великих жертв тих, до кого він дістанеться, але врешті закінчиться цілковитим колапсом Росії — країни без майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Дем'яненко Б. Л. Рашизм як квазіідеологія пострадянського імперського реваншу [Електронний ресурс] / Б. Л. Дем'яненко, В. М. Дем'яненко – Режим доступу до ресурсу:

<http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/237/6327/13363-1?inline=1>.

2. Дудаев Д. Русизм – шизофреническая форма мании мирового господства. [Электронный ресурс] / Дж. Дудаев – Режим доступа до ресурсу: <http://www.argumentua.com/tsitaty/rusizm-shizofrenicheskaya-forma-manii-mirovogo-gospodstva>.

3. В'ятрович В. Що таке рашизм? [Електронний ресурс] / В. В'ятрович – Режим доступу до ресурсу: <https://wz.lviv.ua/blogs/458747-shcho-take-rashyzm>.

4. Огризко В. Дещо про «рашизм» [Електронний ресурс] / В. Огризко – Режим доступу до ресурсу: <https://ksf.openukraine.org/ua/news/2462-deshho-pro-rashizm>.

5. Рашизм = фашизм? В чому сутність нової ідеології російських окупантів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://visitukraine.today/uk/blog/919/rasizm-fasizm-v-comu-sutnist-novoi-ideologii-rosiiskix-okupantiv>.

6. Дацюк С. Що таке рашизм? [Електронний ресурс] / С. Дацюк – Режим доступу до ресурсу: [https://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/624fc6e87bb92/.](https://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/624fc6e87bb92/)

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Бережанський фаховий коледж»
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Війна – комплекс заходів спрямований на захоплення чужих природних, енергетичних та людських ресурсів. Є найвищим ступенем загострення стосунків у країні або між країнами, з'ясування стосунків за допомогою армії та зброї, зазвичай несе за собою загибель мирного населення [1]. Зважаючи на це жахливе визначення слова «війна» ніхто у світі, мабуть, не думав, що це може стосуватися їхньої країни у сьогоднішні. Такої думки були і ми українці. Але коли у 2014 році вона прийшла у нашу державу, кожен зрозумів, що це не просто визначення в Вікіпедії, а жорстокість, яку важко було уявити.

Саме цей рік почав змінювати українське суспільство, яке не дуже прислухалося до розповідей наших прадідів і прабабусь про жорстоких сусідів. Дуже шкода, що саме війна дала зрозуміти відсотку українців, що мову і традиції своєї країни потрібно берегти і наскільки це повинно бути в пріоритеті.

Незважаючи на це є багато свідомих українців, котрі вже багато років доносять до нас думку про важливість української мови і нашої культури. Велика кількість молоді, які пропагують нашу країну у соціальних мережах. Першим україномовним блогером у ТікТок став Данило Гайдамаха, активіст, націонал-демократ, котрий також відомий під псевдонімом Чорнобровий. Він один з перших, хто почав розказувати про нашу країну у соцмережах. Данило знімає короткі відео про правила вживання української мови, патріотизм, а також допомагає російськомовним українцям

перейти на рідну мову. Хлопець чудово розуміє про те, що говорить, оскільки зростав в російськомовному оточенні, і сам пройшов цей складний шлях українізації. Такі патріоти є гордістю нашої країни.

Нажаль серед них є багато молодих хлопців і дівчат, котрі прагнули будувати і розвивати нашу країну, але вже загинули у війні за незалежність, вони першими вступили до лав Збройних Сил України добровольцями. Одним з них був український громадський діяч, журналіст, учасник Євромайдану, відомий боротьбою за збереження столичного урочища Протасів Яр та як учасник російсько-української війни – Роман Ратушний [2]. Таких людей неможливо описати декількома реченнями. Це невимовна гордість народитися з ними в одній державі.

Також, неможливо не згадати українського співака-патріота Андрія Кузьменка, знаного також, як Кузьма Скрибін. Він чітко висловлював свою позицію щодо України та боровся за процвітання нашої держави вже здавна. Нам його дуже бракує, він ще стільки всього міг зробити для нашої держави, особливо зараз у такий складний час.

Таких щирих українців є ще дуже багато, їх не злічити. Наш народ надзвичайно патріотичний і саме цим ми шокували увесь світ – своєю відданістю, силою, розумом, бажанням бути незалежними.

Але нажаль є українці котрі зрозуміли важливість української мови, традицій та культури лише після трагічних подій, які торкнулися всіх нас і залишили великий шрам у серці 24-го лютого 2022 року, коли росія розпочала повномасштабне вторгнення в нашу країну.

Ця дата дуже змінила наше ставлення до України, наш народ почав проявляти ту мужність і незламність, про яку пишуть лише в книгах, яка завжди була у нас, але ми цього не усвідомлювали. Для багатьох країн, Україна стала знаком сили, волі та нескореності. Наші люди згуртувалися задля незалежності своєї країни. На мою думку, ця війна дала зрозуміти українцям як сильно можна любити свою домівку, землю, показала всесвіту яка наша батьківщина прекрасна, а нація незламна.

Нам завжди доносили думку, що закордоном прекрасне життя. Люди мріяли жити в інших країнах, з впевненістю, що десь краще як вдома. І лише зараз більшість українців, котрі вимушено покинули територію нашої держави зрозуміли, що немає нічого кращого як рідна мова, пісня, вишиванка і рідна домівка. Цей неймовірний потяг додому змушує повертатися людей на батьківщину незважаючи на те, що війна триває, лунають голосно сирени, є постійна загроза для життя і здоров'я.

Це бажання бути пліч-о-пліч змушує робити неймовірні вчинки. Кожен допомагає заради країни, від найменших до найстарших. Влаштовуються благодійні ярмарки, концерти, всі охочі плетуть сітки, роблять обереги, шують одяг, готують їжу, волонтери шукають і передають все необхідне для наших військових. Українська діаспора зрозуміла, що наша сила в єдності, і тільки разом ми готові протистояти ворогу до кінця, до перемоги.

А про мужність і силу наших героїв, які відстоюють територіальну цілісність і незалежність країни на фронті століттями писатимуть. З першого дня повномасштабної війни українські військові вразили увесь світ. Ніхто не думав, що можна так протистояти великій російській армії.

Ця війна змінила українське суспільство, показала нашу мужність і єдність, але нажаль дорогою ціною. Загинуло занадто багато неймовірних людей найкращої нації.

Список використаних джерел:

1. Некреча К. «Боротьба за українське – на всіх фронтах» [Електронний ресурс] / Катерина Некреча – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.krymr.com/a/danylo-haidamakha-chornobrovyi-tiktok-ukraina-krym-viyna/31841008.html>.
2. Ратушний Р. Т. Ратушний Роман Тарасович [Електронний ресурс] / Роман Тарасович Ратушний – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%88%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD_%D0%A2%D0

%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%
B8%D1%87.

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Бережанський фаховий коледж»
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ РОСІЙСЬКО ВТОРГНЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

З 24 лютого 2022 року життя кожного українця змінилося через російську агресію. Постійні повітряні тривоги, масштабні руйнації, загибель українських військових та мирних жителів супроводжують українське суспільство тепер щодня. Війна, на жаль, ще не закінчилася, але її безпосередніми наслідками вже є втрати загиблих, спад економічного розвитку та зниження рівня життя населення, великий потік біженців та внутрішньо переміщених осіб (ВПО), збільшення тривожності у людей та ін.

Найбільш трагічним наслідком будь-якої війни є людські смерті. Станом на 18 вересня відомо про 14 532 жертви серед цивільного населення України внаслідок вторгнення росії, 5 916 загиблих і 8 616 поранених [1].

Також відчутним наслідком війни є поява внутрішніх біженців –внутрішньо переміщених осіб (ВПО). За даними Міжнародної організації з міграції (The International Organization for Migration, IOM) з 24 березня по 1 квітня 2022 року більше 7,1 млн людей були внутрішньо переміщеними після вторгнення росії в Україну. Серед ВПО понад 50% мають дітей, 57% – люди похилого віку і 30% мають хронічні захворювання (див. рис. 1) [4, с. 5–6].

Майже половина внутрішньо переміщених осіб (44%) працездатного віку наразі не отримують доходу. Лише одна третина опитаних назвала заробітну плату як основне джерело доходу після переміщення, а 24% зазначили, що покладаються на державну підтримку. У результаті більшість переміщених сімей вдалися до таких заходів, як скорочення

Рис. 1. Демографічна структура ВПО витрат (70%), зокрема на продовольство, а третина взяла позику [2].

Значно гірші наслідки для України має виникнення зовнішнього біженства. У багатьох європейських країнах збільшиться кількість біженців. Ситуація в Україні демонструє одне з найбільших та найшвидших (1 млн людей залишає країну щотижня) переселень з часів Першої світової війни. На даний момент кількість українських переселенців до інших країн досягла 4 млн чоловік. Якщо чоловікам дозволять покинути кордони України, це число збільшиться втричі [4, с. 5].

Найчисленніша хвиля біженців прибула до країни тимчасового перебування у березні (77% усіх біженців), 13% – у квітні, 10% – у лютому. Найбільше біженців виїхали до Польщі (39,5%) усіх опитаних, 13% – до Німеччини, по 5% – до Чехії та Словаччини, 4% – до Угорщини, по 3% – до Румунії та Молдови, по 2% – до Італії та Іспанії, 21% – до інших країн [3, с. 207–208]. На даний момент кількість українських переселенців втричі перевищує кількість сирійських біженців.

Пряме зневажання росією міжнародного права зумовило масштабні трагічні наслідки для України: вбивства і тортури військових, громадських активістів та мирних громадян у Бородянці, Бучі, Ворзелі, Гостомелі, Димері, Дмитрівці, Іванкові, Ірпені, Казаровичах, Катюжанці, Макарові, Маріуполі, Мотижені, Пісках; викрадення і кримінальні переслідування громадян

України; соціально-економічна катастрофа в Луганській і Донецькій областях [4, с. 9].

Ще одним негативним наслідком цієї війни стало зниження рівня життя населення України. Станом на середину березня 2022р., за даними опитування соціологічної групи «Рейтинг», серед українців, які мали роботу до війни, половина (53%) не працюють. 22% працювали у звичному режимі, 21% – віддалено або частково, лише 2% – знайшли собі нову роботу. За даними Info sapiens, станом на початок травня 2022р., в Україні було 714 тис. голодуючих, 2,5 млн. не отримали медичної допомоги, 3,6 млн. втратили житло та майно, 8 млн. роз'єднаних із сім'ями, у понад 2 млн. українців близькі загинули або втратили здоров'я. У 17 млн. дохід сім'ї знизився, 7 млн. скоротили на роботі [3, с. 164]. Ці дані відображають кардинальні зміни у соціально-економічному становищі українців.

Попри всі негативи війни, зараз у цих жорстоких умовах відбувається об'єднання населення нашої країни, остаточно переборюється негативна радянська спадщина – поділ західної та східної частин України. На мою думку, саме зараз відбувається творення сучасної української нації.

Сучасна війна в Україні спричинила не тільки докорінні зміни в українському суспільстві, а й показала майже недієвість міжнародних інституцій, норм міжнародного та гуманітарного права та глобальну переоцінку векторів дипломатії, соціальних цінностей. Сьогодні українці змінюються самі, змінюють думку про себе у світі, а також змінюють весь світ.

Список використаних джерел:

1. Відомо про майже шість тисяч цивільних українців, що загинули від вторгнення РФ, та цифри можуть бути більшими, – ООН // Lb.ua. URL: https://lb.ua/society/2022/09/20/530022_vidomo_pro_mayzhe_shist_tisyach.html.

2. Кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні зросло до 6,9 мільйонів Interfax-Україна. URL : <https://ua.interfax.com.ua/news/general/856074.html>.
3. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства. К., 2022. 277с.
4. Чалюк Ю. Глобальні соціально-економічні наслідки російсько-української війни // економіка та суспільство. 2022. Випуск № 37. URL: <https://file:///C:/Users/Admin/Downloads/1224-Текст%20статті-1177-1-10-20220507.pdf>

Руслана Безпечна

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

Анастасія Козачко

студентка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів
і природокористування України»

Олена Куракіна

викладачка,
Відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України», Україна

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ВЛАДИ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Християнська віра розповсюджувалась на території Київської Русі за часів правління в Києві Аскольда (882), Олега (912) та Ігоря (945). Княгиня Ольга (969), котра охрестилася в Константинополі, будувала храми і сприяла поширенню Християнства в державі. За даними “Повісті минулих літ” – князь Володимир Святославич (963–1015) у 988 р. провів обряд хрещення Русі-України, і відтоді її почали вважати християнською державою, в якій православна церква мала державне значення.

Через те, що православ'я прийшло з Візантійської імперії, то Константинопольський патріархат є Матір'ю – Церквою православної церкви України.[1] Спочатку до

Київської митрополії входили землі всієї Русі – від Карпат до Білого моря.[2] Ця єпархія твердо встановленим правилом належала до Вселенського патріархату і була найбільшою серед її митрополій, навіть після утворення Московського патріархату в 1589 році.[3][2]

В 1685 році, після того, як українські території були звільнені від ординського ярма, Московський патріарх Іоаким вдерся до єпархії Київської митрополії і вибрав єпископа Гедеона [3] (князь з роду Святополк-Четвертинський, український державний та релігійний діяч [4]) митрополитом Київським.

Після неканонічного приєднання Руської церкви до Московського Патріархату з 1686 р. його церковна політика в Україні поширилась в усіх галузях церковного життя. За рахунок єпархій, Київську Митрополію обмежили в територіях, які їй належали до 1686 р., а потім увійшли до Московського Патріархату, який був встановлений у 1589 р. Тому протягом XVIII ст. поступово ліквідували церковні права і автономію Київської Митрополії. За ультиматумом російських правителів відбувся масштабний перехід українських ієрархів, духовенства та церковних діячів на служіння до Російської імперії впродовж XVIII ст.[1]

Під тиском політики Російської імперії, Київські митрополити XVIII ст., хоча і були уродженцями України, поступово починають виконувати розпорядження синоду РПЦ по ліквідації українського церковного життя за російськими зразками.[1] Сьогодні Священний синод Російської православної церкви підпорядкований Московському Патріарху.[5]

Бажання Російської церкви приєднати до себе Київську митрополію, було пов'язано, з тим, що вони не хотіли допустити церковної незалежності України.

Наразі, війна на сході України, або Війна на Донбасі, — це новітній етап російсько-української війни, який був розпочатий російськими загонами, які вдерлись на територію українського Донбасу у квітні 2014 року після того, як Російська Федерація захопила Крим та серії сепаратистських виступів в Україні і проголошення «державних суверенітетів»

ДНР і ЛНР.[6] Жахливим продовженням став відкритий воєнний напад Росії з підтримкою Білорусі на Україну, котрий розпочався 24 лютого 2022 року о 3:40 ночі.

Ця війна чітко розставила всі крапки над «і» та дала зрозуміти, що Україна має позбутись від всього, що пов'язує її з Росією, це стосується і Московського патріархату, враховуючи також те, що немає жодного офіційного документа що підтверджує той факт, що Київська митрополія була канонічно переданою Московському патріархату від Константинопольської церкви. Лише листи Вселенського патріарха Діонісія IV давали дозвіл Московському патріарху призначати Київського митрополита, який в цей час залишався підпорядкованим Константинопольському патріарху.[3]

Список використаної літератури:

1. Православна Церква України: шлях крізь віки. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pomisna.info/uk/tserkva/istoriya/>.

2. Звідки взявся Московський патріархат? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://artefact.org.ua/history/zvidky-vzyavsya-moskovskiy-patriarhat-kyivska-mytopoliya-ta-inshi-pravoslavni-tserkvy-pered-1686-rokom-karty.html>.

3. Московський патріархат "загарбав" Київську митрополію шляхом перевороту [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://galinfo.com.ua/news/moskovskyy_patriarhat_zagarbav_kyivsku_mytopoliyu_shlyahom_perevorotu__varfolomiy_317104.html

4. Гедеон (Святополк-Четвертинський) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BD_\(%D0%A1%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BA-%D0%A7%D0%B5%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BE%D0%BD_(%D0%A1%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BA-%D0%A7%D0%B5%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9))

5. Священний синод Російської православної церкви [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D1%8F%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B4_%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D1%86%D0%B5%D1%80%D0%BA%D0%B2%D0%B8

6. Війна на сході України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8#:~:text=%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%85%D0%BE%D0%B4%D1%96%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%2C%20%D0%B0%D0%B1%D0%BE,%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%C2%AB%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%96%D0%B2%C2%BB.